

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Reverendissimo Et Celsissimo Principi Ac Domino, Domino Joanni
Christophoro, Electo Episcopo Avgvstano, S. R. I. Principi: Praeposito Ac
Domino Elvacensi; Principi Ac Domino Nostro Clementissimo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

REVERENDISSIMO ET CELSISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO, DOMINO

JOANNI CHRIS-
TOPHORO,

ELECTO EPISCOPO

AVGVSTANO, S. R. I. PRINCIPI:

PRAEPOSITO AC DOMINO

ELVACENSI;

PRINCIPI AC

DOMINO NOSTRO CLEMENTISSIMO.

Sancta Caesarea
Majestatis

Sancta Gratia
Principis

WILHELMUS

Principis Superioris

Formis Academicis, quibus Ignatius Linc. Ann. Christi 1622

Celsissime

PRINCEPS.

X quo die nuper **ILLVSTRISSIMAM** **CELSITVDINEM TVAM**, spectatissima per aliquot jam annos aliò Principatu Virtus, designare cœpit; numerosissimus verò suffragiorum consensus eligere; publicæq; demum expectationis sinus suscipere se, gavisus est; Augustani Pontificatûs supremum caput: nemo fuit omnium, urbanioris aliquantò iudicii mortalium, qui non in **TE** repetendum continuandûmque vetustissimum illud

institutum, ac morem, ex animo censeret; quo more dictante, Principum, quâ Sacrorum, quâ Civilium, Electiones, ac dignitatum, & Annorum, Exordia, congratulantis affectûs latâ quapiam, per strenam aut Xenium, testificatione corroborabantur.

Et huiusmodi quidem donariorum, apud diversos diversa, genera fuerunt: sic, ut (ne nostram hanc assertionem exempla sua destituant) priscis ferè, Coronarium, teste Tullio, collatum à populo fuerit; à Senatu verò, Constantino Magno, scutum aureum, aurea corona, **DEI** Signum aureum, aliâque Principibus aliis, oblata dona preciosa sint, & è thesauris privatis publicisve deprompta. Quidam autem, aurò gemmisque neglectis, gratioribus animis litteratum quidpiam, ac presertim ex Antiquitate refossum, locò strenarum ac munerum, amplexi sunt. Inter quos, Evangelium Divi Mattheæ, Barnabæ scriptum manu, repertumque cum Scriptoris corpore sub arbore ceratîâ, Zeno, Græcus Imperator, missum è Cypro sibi, laus accepit; & aurò circumdedit. Divi verò Gregorii Magni Moraliùm tertium, quartumque, libros, annorum plusquam quinquaginta latebris sepultos, divinitusque tandem repertos, Chindasvindus, Hispaniarum rex, oblatos sibi, gavisus est. Marci quoque Vitruvii, longò temporum situ squalens, ac tenebris demum erutum, volumen, quod architectonicè Præcepta complectitur, Arragonum

EPISTOLA

rex, Alphonfus, afferi sibi, latatus est; quo tempore Neapolitanam is arcem, vetustate labantem, ad Vitruvianas maximè regulas, instaurabat. eaque causa, quem diximus, auctorem, omni tegumentò destitutum, accuratissimè, non compingendum modò, sed insuper intus ac foris exornandum, curavit: caussatus, Indecens esse, Librum illum, qui doceret, quo pacto se, Reges etiam, tegerent ac munirent, ipsùmet intèdum immunitumque per ædificia circumferri.

Regibus igitur illis, ac Principibus, quos nominabamus, Xenium fuere gratum, etiam Libri, prius annorum injurià quadam abstrusi; postea prolati: nec ii duntaxat, quos ipsorummet offerentium manus lucubrarat, sed Alieni quoque; quos posterorum tamen industria, ne penitus interciderent, in lucem protraxerat, virorumq. Principum tutela commendarat.

Ex eo porrò Librorum censu, quos utiliter alii conscripserunt, & conscriptos alii publicarunt; nemo (judiciò nostrò) presens Commentariorum, in Decretales, Opus eliminaverit. Quamquam enim hoc, non Minerva nostræ sit; nostri tamen Ordinis, loci, domicilique, partus, Laymannum habet auctorem, Societatis nostræ Virum, ac Theologum, annis abhinc facile triginta, morte quidem extinctum, sed doctrina famà celebrè superstitem: Virum, cujus ingenii, doctrina, Resolutionumque, vivacissimo vigori, vel in Conscientiæ nodis, vel in Legum difficultatibus, adèd non obstabat, aut annorum olim, aut hodie cinerum, & sepulcorum ossium, atas; ut in venerandos illius manes, (qui quotidie multos adhuc docent, ac porrò docebunt,) illud cadere meritò possit Baldi Jureconsulti: Plus valet umbra Senis, quàm eloquentià claritatève nudatus, Juvenis gladius. Hic quidem certè loquitur eruditè facundèque Paulus noster, De Summa Trinitate, Fidèque Catholicà, De Constitutionibus, De Rescriptis Pontificum, De Consuetudine, De Prælatorum Electione, Potestate, Translatione; super Officio Vicariorum, & Judicium, ac cæteris id genus, ad cælestis Sionis ædificationem spectantibus, quæq. (ni fallimur), architectonicis saltem Vitruviorum omnium Institutionibus, tantò potiora sunt, quantò Christiano cuivis, & Ecclesiastica præsertim conditionis hominibus, honorificentius est, secundùm Canonum normas, quàm ad fabri perpendiculum, sua metiri. Posterioris enim hujus mensuræ Scientia, Reges magis, ac Sceptra profana; prioris autem, Episcopos cumprimis, ac pædà Pontificum, decet: maximè, cum & ad Ulpiani Jurisconsulti mentem, in l. r. §. ff. de Just. & Jur. Publicum Jus, & utilitas, in Sacerdotibus versetur: quos mitrata dignitas, etiam ipsos, in suà quemque diocesi, Reges Sacrorum constituit: ideòque, Legum etiam, ac religionum, amantissimos esse, scientissimòsque, postulat. Talium autem omnium Canoniarum præceptionum Summa, tum demum do-

Etrina

DEDICATORIA.

Strina sua punctum fert, operæq; pretium; si Doctor in explanando commentam. dog. (quod præstitisse Laymannum nostrum, eruditi censent) facundiæ junxerit Claritatem. Ac jurè quidem, & necessariò. Quid enim tam proprium omni Legi, quàm Claritas? (velut est in authent. de Testam. imperf. §. 1.) Ut adeò Paria, dicat esse, Franciscus Aretinus, in l. qui ex plurib. ff. de verbor. obligat. Non dici quiddam, & Obscurè dici. Faces igitur, obscuritatem discutientes, Commentariorum perspicua lucerna sunt: quis nec in scriniis latere, nec in angulis, aut sub terra, convenit; sed, in publicum proferri, lucique plena, typorum ministeriò, commendari, quod in Laymanno nos præstare conati sumus.

Reliquum est, ut, qui lucem jam aspexit, Decretalium Primus hic explanator, Commentarius, sui Tutelam aliquam, potentiâ pollentem, inveniat: hoc est, Patronum. Eo si careat; tanquam Vitruvianus ille (cujus supra plus semel meminimus) liber, nudus, & inopertus, algebit. Præsidio verò Patrocinioque repertò; jam involutus, amictus, contectus, erit. Ad banc autem Tutelam, ac tegmen hoc inveniendum, non opus erit, vel ad Alphonsum quempiam, vel ad Zenonem, Orientis Imperatorem, decurri. Supplebit utrumque Principum illorum, Tua, CELSISSIME PRINCEPS, ILLUSTRISSIME PRÆSVL, auctoritas, atq; dignatio: quibus addimus, Et Jus.

Nihil æquiùs quisque diligit, aut tuetur fidelius; quàm, quod suum est. Et hic, CELSISSIME PRINCEPS, hic ipse liber, Tua Celsitudinis est; non jam Xenio duntaxat, strenâque (quam, in hoc munusculo, manibus Tuis insinuamus, & gremio;) sed eò quoque Jure, quo, Quidquid est Academiæ nostræ, fuitque, litteratum & eruditum; id devolvitur ad CELSITUDINEM TVAM: qua primis hujus Athenæi Fundatoribus, non affectu benevolentia minùs, erga genus omne Scientiarum salubrium, quàm Episcopalis cathedra Canonica suffragatione, succedit.

Ipsè certè, Pia memoria, Laymannus, si revivisceret hodie (Vir alioqui, quantum ab omni fucò, tantùm alienus & à palpo, nec multorum esse verborum solitus); hæc tamen, & quidem mentis intimò sensu, dicere Tibi non utique dubitaret: Ego, CELSISSIME PRINCEPS, in hac Universitate, sic annis aliquammultis, turbulentorum etiam temporum, Docendo sum versatus; ut, tametsi sensim Omnia fieri viderem adversariorum imperii Romani, nihil secius tamen, & Academiæ nostram, & nos, laboresque nostros, Illustrissimorum Augustanæ Cathedra Pontificum, esse judicarem; obligatione tantâ, quanta (velut ff. de pecul. l. quis ergò, docetur) etiam Omnibus nostris adhæret: ut proinde, si ve vivens ederem quidquam in publicum, præsentî tunc viventique PRINCIPI, præsens ac vivens, consecratum voluissem; si ve post obitum, & è tumulto quodammodo meo refossam, aliquid meorum edi nôsssem: id illi dedicatum

EPIST. DEDICAT.

PRINCIPI cuperem, quisquis præcedentium successionem legitimam adisset; imprimisque, Juris omnis tutori. Talia vir ille diceret: ac CELSITVDINI TVÆ laborem hunc suum, ad pedes pronè submitteret: quòdque Tuum, ab omni retrorsum Æternitate, Fieri, Fata decreuissent; id, Tuum Esse, pronuntiaret; ac plura non adderet: non, videlicet, gemini Tui Principatus; non, insignium TVÆ CELSITVDINIS in Societatem nostram meritum; non denique virtutum, ornamentorùmque Tuorum, ullà mentione coràm, & in os, inspersâ; quippe, nobiscum unà gnarus, De cujusque præclare gestis, decentiùs unumquemque Secum, & ex ore famæ, quàm cum illòmet præsentem, loqui: TEque præcipue, mereri præconia, quàm auscultare, malle; nec facile quenquam dolentiùs vituperia suà, quàm Te Tuàsmet laudes, audire consuèsse.

Silemus igitur hætenus: & affectu duntaxat (sed pronissimò) nos omnes, & opus hoc Auctoris candidissimi, CELSITVDINI TVÆ commendamus: cui Scriptori si fauerit ea; mirò beneficii prodigiò, post hæc eum, ad alia quoque luci danda generis ejusdem, etiam mortuum excitabit. Ità semper, aternùmque, CELSISSIME PRINCEPS, vivas! Kalendis Januariis, Anni M. DC. LXVI.

Ex animo vovet,

ILLVSTRISSIMÆ CELSITVDINI TVÆ

Devotissimum

Societatis IESV Collegium Academicum
Dilinganum.

LE.